

CİLT / VOLUME: XIII • SAYI / ISSUE: 1 • HAZİRAN / JUNE 2026
ONLINE ISSN: 2529-0045

MARMARA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

MARMARA UNIVERSITY JOURNAL OF TURKOLOGY

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi (MUTAD) / Marmara University Journal of Turkology (MUJOT)

6 Aylık Uluslararası Hakemli Dergi / Biannual Peer-Reviewed International Journal

Yıl / Year: Haziran / June 2026, Cilt / Volume: XIII, Sayı / Issue: 1

Online ISSN: 2529-0045

Kuruluş Yılı / Foundation Year: 2014

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü Adına İmtiyaz Sahibi / Owner

Prof. Dr. Mehmet Emin OKUR (Rektör / Rector)

Derginin Kurucusu / Founder of the Journal

Prof. Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK

Baş Editör / Editor in Chief

Prof. Dr. İlyas KEMALOĞLU (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Alan Editörleri / Field Editors

Doç. Dr. Bahar DERViŞCEMALOĞLU, Edebiyat / Literature (Ege Üniversitesi, İzmir / Türkiye)

Prof. Dr. Ömer ZÜLFE, Dil-Kültür / Linguistics (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Serdar Oğuzhan ÇAYCIOĞLU, Tarih / History (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Editör Yardımcısı / Assistant Editor

Doç. Dr. Zeynep AKARSLAN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

İngilizce Dil Editörleri / English Language Editors

Dr. Öğr. Üyesi Mahinur Gözde KASURKA (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Arş. Gör. Elif MUŞLU (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Burak ÖZSÖZ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Rusça Dil Editörü / Russian Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Gülcan İNALCIK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Türkçe Dil Editörleri / Turkish Language Editors

Arş. Gör. Dr. Soner ATALAN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Burcu SIBIÇ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Redaktörler / Redactors

Doç. Dr. Zeynep AKARSLAN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin BALAT (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Elif UZUNAGAÇ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Sekretarya / Secretariat

Dr. Öğr. Üyesi Elif UZUNAGAÇ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dizgi / Typesetting

Burcu DİKER, Hakan TEMELOĞLU

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Apollinaria S. AVRUTİNA (St. Petersburg Devlet Üniversitesi, St. Petersburg / Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Olivier BOUQUET (Paris Diderot Üniversitesi, Paris / Fransa)

Prof. Dr. Ömerül Faruk BÖLÜKBAŞI (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Yüksel ÇELİK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Davut HUT (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. İlyas KEMALOĞLU (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Ferhad MAKSUDOV (Özbekistan Cumhuriyeti Bilimler Akademisi, Taşkent / Özbekistan)

Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL (Yeditepe Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Elena OGANOVA (Moskova Devlet Üniversitesi, Moskova / Rusya Federasyonu)

Doç. Dr. Elif YILMAZ ŞENTÜRK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Nikolay TELİTSİN (St. Petersburg Devlet Üniversitesi, St. Petersburg / Rusya Federasyonu)

Dr. Öğr. Üyesi Zukhra ALTYMYSHOVA (Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bişkek / Kırgızistan)

Dr. Öğr. Üyesi Faisal HUSAİN (Pensilvanya Eyalet Üniversitesi, State College / Amerika Birleşik Devletleri)

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Ali ASKER (Karabük Üniversitesi, Karabük / Türkiye)

Prof. Dr. Konuralp ERCİLÂSUN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara / Türkiye)

Prof. Dr. Peter GOLDEN (Rutgers Üniversitesi, New Jersey / Amerika Birleşik Devletleri)

Prof. Dr. Musa QASIMLI (Azerbaycan Milli Elmler Akademisi, Bakü / Azerbaycan)

Prof. Dr. Firat PURTAŞ (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara / Türkiye)

Prof. Dr. Nesrin SARIAHMETOĞLU (Emekli Öğretim Üyesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Alfina ŞİBGATULLİNA (Rusya Bilimler Akademisi, Moskova / Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Fatih ÜNAL (Ordu Üniversitesi, Ordu / Türkiye)

Prof. Dr. Ramil VALEEV (Kazan Federal Üniversitesi, Kazan / Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Alfiya YUSUPOVA (Kazan Federal Üniversitesi, Kazan / Rusya Federasyonu)

Dr. Öğretim Görevlisi Liaisan ŞAHİN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

2026 Yılı (Cilt XIII, Sayı 1) Hakemleri / 2026 Year (Volume XIII, Issue 1) Referees

Prof. Dr. Kezban ACAR, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Yakup AHBAB, İstanbul Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Arzu AL, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇINAR, Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa / Türkiye

Doç. Dr. Uğur ALTUĞ, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Çankırı / Türkiye

Doç. Dr. Gonca ARKON TEKİNEL, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli / Türkiye

Prof. Dr. Ümran AY, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Baha AYDIN, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Firat BAŞBUĞ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Fatih BAŞPINAR, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya / Türkiye

Doç. Dr. Ahmet BÜYÜKAKSOY, Milli Savunma Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Cengiz ÇAĞLA, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Müjgan ÇAKIR, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Doç. Dr. İrfan Davut ÇAM, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Mert ÇAM, Milli Savunma Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Doç. Dr. İkrâm ÇINAR, Kafkas Üniversitesi, Kars / Türkiye

Prof. Dr. Uğur DEMİR, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Volkan DEMİREL, Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat / Türkiye

Doç. Dr. Duygu Kamacı GENCER, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir / Türkiye

Doç. Dr. Atalay GÜRBÜZ, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Selim HÜSEM, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI, Erciyes Üniversitesi, Kayseri / Türkiye

Prof. Dr. Murat Ali KARAVELİOĞLU, Iğdır Üniversitesi, Iğdır / Türkiye

Prof. Dr. Ceval KAYA, Ardahan / Türkiye

Prof. Dr. Dinçer KOÇ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Murat KOÇ, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Ömer METİN, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu / Türkiye

Doç. Dr. Jale Özlem OKTAY ÇEREZCİ, Mimar Sinan Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Doç. Dr. Betül ÖZBAY, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Dr. Arş. Gör. Rıza ÖZBÖLÜK, Selçuk Üniversitesi, Konya / Türkiye

Prof. Dr. Murat ÖZKAN, Ordu Üniversitesi, Ordu / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ülkü POLAT, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep / Türkiye

Doç. Dr. Bekir Tümen SOMUNCUOĞLU, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara / Türkiye

Prof. Dr. Erdal ŞAHİN, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Doç. Dr. Can ŞEN, Bartın Üniversitesi, Bartın / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Tekin Aycan TAŞCI, Erciyes Üniversitesi, Kayseri / Türkiye

Doç. Dr. Betül TEKİNSOY, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat / Türkiye

Prof. Dr. Fatma Nalan TÜRKMEN, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Doç. Dr. Tuba TOMBULOĞLU, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara / Türkiye

Doç. Dr. Seda Bayındır ULUSKAN, Milli Savunma Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Belkis ULUSOY, İstanbul Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin YARDIMCI, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli / Türkiye

Prof. Dr. Fatih YAZICI, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat / Türkiye

Dr. Samet YERKÖY, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Kürşat YILDIRIM, İstanbul Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

Prof. Dr. Salih YILMAZ, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara / Türkiye

Prof. Dr. İlhami YURDAKUL, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik / Türkiye

Prof. Dr. M. Serhan YÜCEL, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik / Türkiye

Prof. Dr. Gülden SAĞOL YÜKSEKAYA, Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye

İletişim Bilgileri / Contact Details

Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürlüğü / Institute of Turkic Studies of Marmara University

Adres / Address: Göztepe Yerleşkesi, 34722, Kadıköy, İstanbul / Türkiye

Tel / Phone: +90 216 777 18 80

Faks / Fax: +90 216 777 18 81

E-Posta / E-Mail: mutad@marmara.edu.tr

Web: <http://turkiyat.marmara.edu.tr/>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mtad>

Marmara Üniversitesi Yayınevi / Marmara University Press

Adres / Address: Göztepe Yerleşkesi, 34722, Kadıköy, İstanbul / Türkiye

Tel / Phone: +90 216 777 14 08

Faks / Fax: +90 216 777 14 01

E-Posta / E-Mail: yayinevi@marmara.edu.tr

MARMARA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nün uluslararası hakemli yayınıdır. Altı ayda bir yayınlanır. Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi, TÜBİTAK / ULAKBİM SBVT, ASOS İndeks, ACAR İndeks, DOAJ, DRJI (Directory of Research Journals Indexing), ULRICH Global Serials Directory, EBSCO uluslararası alan endeksi tarafından taranmakta ve dizinlenmektedir. Dergide yayınlanan makalelerdeki görüşler yazarlarına aittir. Yayın Kurulu tarafından benimsendiği anlamına gelmez. Yayın Kurulu, yazının özüne dokunmaksızın gerekli yazım ve ifade değişikliklerini yapma hakkını saklı tutar. Dergiden yapılan alıntılarda kaynak göstermek mecburidir.

MARMARA UNIVERSITY JOURNAL OF TURKOLOGY is a peer-reviewed international journal of Institute of Turkic Studies of Marmara University. The journal is a biannual publication. Marmara University Journal of Turkology is indexed by TÜBİTAK / ULAKBİM SBVT, ASOS Index, ACAR Index, DOAJ, DRJI (Directory of Research Journals Indexing), ULRICH Global Serials Directory and EBSCO International Index. All the views and opinions expressed in the articles are those of the authors and they do not necessarily reflect the views or opinions of the editor, the editorial board, or the publisher. The editorial board reserves the right to make necessary changes in spelling and phrase without changing content. The published contents in the articles cannot be used without being cited.

İçindekiler / Contents

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

- The Final Journeys of Kâmrân Mîrzâ and Salîma Arghun
Kâmrân Mîrzâ ve Selîme Argun'un Son Yolculukları
Fethi F. YIRIKOĞULLARI..... 1
- Osmanlı Asker Alma Sisteminde Bedel-i Şahsî: Askerlik Yükümlülüğüne Alternatif Bir Uygulama
Bedel-i Şahsî in the Ottoman Conscription System: An Alternative Application to Military Service Obligation
Gülşah PALA 32
- 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Aleksandr Vasilyeviç Suvorov'un Tutrakan'a Düzenlediği Baskınlar
Alexander Vasilyevich Suvorov's Raids on Tutrakan during the Russo-Turkish War of 1768-1774
Efe ÇULHA 57
- "Kanı Benimle Ahdin Pâdişâhım": Pargalı İbrahim Paşa'nın İdamı Üzerine Yazılan Mersiyeler
"My Padishah, Where is the Promise you made to Me?": Elegies Written on the Execution of Pargali Ibrahim Pasha
Büşra ÇELİK..... 73
- Ideological Transformation of Azerbaijani Turks during Three Revolutions (1905-1911)
Üç Devrim Sürecinde (1905-1911) Azerbaycan Türklerinin İdeolojik Dönüşümü
Amrah BAYRAMOV..... 100
- Tarihsel Figürün Kurmaca İçindeki Konumu: Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Romanlarında Enver Paşa'nın Temsili
The Position of the Historical Figure in Fiction: The Representation of Enver Pasha in the Novels of Hüseyin Rahmi Gürpınar
Mustafa DERE 127
- Vasiliy Vladimiroviç Bartold'un İstanbul Günlüğü (1926)
Vasily Vladimirovich Bartold's Istanbul Diary (1926)
Serkan ACAR..... 143

Asa K. Jennings'in Tanıklığında İzmir'in İstirdadı Sürecinde Mültecilerin Tahliyesi Evacuation of Refugees During the Recapture of İzmir in the Testimony of Asa K. Jennings İsmail ÖZER, Hakan GÜNGÖR	182
Balkanlar'da Osmanlı Aile Hukuku İzleri: Üsküp Boşanma Defteri (1913-1916) Traces of Ottoman Family Law in the Balkans: The Skopje Divorce Register (1913-1916) Özden AYDIN	200
Osmanlı Malî Bürokrasisinde Yeni Bir Defterdar Tipolojisi: İrâd-ı Cedîd Nâzırları A New Fiscal Administrator Typology in the Ottoman Financial Bureaucracy: The Nâzırs of the İrâd-ı Cedîd Tayfun ULAŞ	232
Erken Cumhuriyet Dönemi Yabancı ve Azınlık Okulları İçin Hazırlanan Türkçe Dersi Müfredatının İncelenmesi An Analysis of Turkish Language Curriculum Prepared for Foreign and Minority Schools in the Early Republican Period Kübra ÖZÇETİN, Ahmet VURGUN	262
Sovyet Propaganda Afişlerinde Müslüman Kadın Figürleri: Modernleşme ve Oryantalist Söylemler Muslim Women Figures in Soviet Propaganda Posters: Modernization and Orientalist Discourses Esra OĞUZHAN	289
Maitrisimit ve Daşakarmapathâvadânamâlâ Metninde Yer Alan Sanskritçe Kelimelerin Yazım Farklılıklarının Sebebi Reasons for the Spelling Differences in Sanskrit Words in the Texts of Maitrisimit and Daşakarmapathâvadânamâlâ Ayşe Sema UYANIK, Hacer TOKYÜREK	311
Bir Nazire Zinciri: Yunus Emre'den Hayretî'ye “-duñ tut” Redifi ve Dünyevi Arzuların Tenkidi A Chain of Nazires: From Yunus Emre to Hayretî the “-duñ tut” Redif and the Critique of Worldly Desires Metin SAMANCI	341
XVI. Yüzyıl Tarihçisi Johannes Leunclavius'un <i>Historiae Musulmanae Turcorum</i> Adlı Eserinde Türkçeye Dair On the Turkish Language According to the Work Titled <i>Historiae Musulmanae Turcorum</i> by the XVI. Century Historian Johannes Leunclavius Ahmet Şefik ŞENLİK, Gülşah TOPUZ	381

Türkçede Temel Duyguların Dilsel İşaretleyicileri
Linguistic Markers of Basic Emotions in Turkish
Büşra YILMAZ, Fatih DOĞRU..... 397

Tataristan'da Türkiyat Çalışmaları (1991-2023)
Turkic Studies in Tatarstan (1991-2023)
Selinay ERGENÇ 435

Düğümlenen İttifak: Biden Dönemi Türkiye-ABD İlişkilerinin Neoklasik Realizm Çerçevesinde Analizi
The Tangled Alliance: An Analysis of Türkiye-US Relations during the Biden Era Within the Framework of Neoclassical Realis
Yıldırım DENİZ..... 455

KİTAP TANITIMI / BOOK REVIEW

Cafer Mustafaoğlu, *Kafkasya Türklerinden Ömer Faik Numanzade Yaşam ve Faaliyetleri*, Kabalıcı Yayınları, 2025, s. 187, (ISBN: 978.625.56211-8-4).
Azer MAMMADOV 482